

DE HERVORMDE VAAN

Orgaan van de bond van Nederlandse Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag

68e jaargang - No. 9 - september 2008

Bond van de Ned. Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag
**75
jaar!**

DE HERVORMDE VAAN
Orgaan van de Bond
van Ned. Hervormde
Mannenverenigingen
op Gereformeerde Grondslag

ISSN 0167 - 3564

www.hervormdemannenbond.nl

Versijnt maandelijks. Voor leden gratis.
Niet-leden € 12,50 per jaar.
Abonnementen lopen per kalenderjaar.
Opzeggen voor 1 december.

1e voorzitter: Ds. W. Westland
Oranjestraat 106, 2983 HV Ridderkerk
tel.: 0180 - 412477

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap
Dorpsstraat 180, 6741 AR Lunteren
tel.: 0318 - 483717

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Amsterdamseweg 64, 6712 GK Ede
tel.: 0318 - 615597

2e secretaris: Dhr. M. Post (Studieblokken)
Edelmanlaan 8, 3903 XP Veenendaal
tel.: 0318 - 511355

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
tel.: 0348 - 551496

2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
tel.: 0318 - 516930

Lid: Ds. E. de Mots
Hongaarseplein 14, 3252 AR Goedereede
tel.: 0187 - 493935

Lid: Ds. J.H. Lammers (Themadagen)
Pellikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
tel.: 0180 - 424636

Lid: Ds. A.D. Goijert (Redactie-adres)
Dorpsstraat 17, 3751 EM Bunschoten
tel.: 033 - 2982760

Overlijdensberichten:
J. Bout & Zn., Postbus 3, 1270 AA Huizen
e-mail: info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)

Mutaties:
Schriftelijk melden aan het Bondsbureau
Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

Adres administratie:
Hervormd Bondsbureau,
Beatrixstraat 20a, 3862 DB Nijkerk
tel.: 033 - 2456699 fax: 033 - 2463322
e-mail: bondsbureau@filternet.nl
Bankrekeningnr. 3778.71559 t.n.v.
Ned. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

Inzenden kopij oktober-nummer

De kopij voor het oktober-nummer moet vóór
22 september bij de drukker (info@boutdruk.nl) aanwezig zijn.

Woorden van Kohlbrugge

Het mooiste papier en het kleinste vlammetje

De mens in Adam, zonder waarachtige bekering, gaat verloren. Hij stort ineen, ook al is hij een pilaar in de tempel Gods. Daartegenover: de mens in Christus behoeft niet meer verloren te gaan. Er is intussen geen sprake van dat hij zichzelf zou moeten staande houden, want zelf is hij de meest verlorene onder alle verlorenen. Hij is als het mooiste en fijnste papier, dat het gemakkelijkst in een oogwenk door het kleinste vlammetje wordt gegrepen en verbrand.

Er is geen beter materiaal voor de hel, gemakkelijk mee te slepen en te verteren, dan een mens, die tot God en Zijn waarheid is gebracht.

Niets ligt zo open voor de zonde als het hart van hem, die waarachtig tot God bekeerd werd. Op niemand heeft de duivel, de wereld, de zonde en de dood het zó gemunt dan juist op deze mensen.

Dan komt de wereld met haar zeden en complimenten, met haar honingzoete vroomheid, en ons arme hart heeft zoveel noden, dat het zich telkens en telkens weer laat binden en zich in een oogwenk overgeeft. Dan klinkt de stem: „Wie met de wolven in het bos is moet meehuilen of hij wordt opgevreten” - en wie laat zich graag met huid en haar opeten?

De gelovige van de Catechismus kent deze verlorenheid en deze gevaren; en deze verlorenheid leren ook wij verstaan in vijftig jaren of soms in vijftig seconden.

En wij moeten er voortdurend, onder de tucht van God, van overtuigd worden dat de zaak zó staat.

Inhoud

blz.

Woorden van Kohlbrugge	2
Meditatie	3
Bijbelstudie O.T.	4
Bijbelstudie N.T.	7
Van de voorzitter	11
In the picture	11
De zending hoort erbij.	12
Organisatienieuws	14
Boekbespreking	15
Overlijdensbericht	15
Aankondiging Bondsdag 2008.	16

Ik kan alles....!

n.a.v. Filippienzen 4: 13

Grootspraak? De woorden boven deze meditatie? Uitgesproken door een klein kind?

Een kind dat nog niet beseft wat het zegt? Want zo denkt een kind toch: ik kan alles! Neem het hem/haar eens kwalijk. Het heeft nog geen besef wat het wel en niet kan. Dat zal het door schade en schande moeten leren. Letterlijk met vallen en opstaan.

Toch is bovenstaande wel uitgesproken door een kind. Maar dan van God.

Het is de apostel Paulus. *Ik vermag alle dingen* schreef hij. Toen hij niets (!) kon.

Vier muren met een paar vierkante meter grond was zijn leefruimte. Zijn 'woongenot.' De gevangenis. Maar hij laat zich daardoor niet gevangen nemen.

Hij laat het de gemeente van Filippi weten: ik ben een tevreden mens. Vergenoegd.

Ik laat mij niet intimideren door de omstandigheden. *Want ik heb geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen ik ben.* (Vers 11)

Dit te schrijven is geen prestatie van de apostel. Vroeger kon hij alles. Echt alles.

Als een klein kind. Hij ging nergens voor opzij. Hij ging niemand uit de weg.

Met opgestroopte mouwen holde hij maar door. Paulus was echt een alleskunner.

Voor geen kleintje vervaard. Hij beseft niet wat hij deed.

Tot op de dag dat hij neergevloerd werd. Toen was het afgelopen met de alleskunner.

Hij kon niets meer. Zag geen hand meer voor ogen. Moest bij de hand genomen worden.

Hoe dat zo kwam? Omdat Góð alles kan! Scheppen en herscheppen. Het is Zijn werk. Alleskunnens stoot hij van de troon. Krachtpatsers. Hoogvliegers.

Om te laten zien dat zij niets zijn. Niets kunnen. Nog geen zucht adem voortbrengen. In-

grijpend als de Heere ons dat leert! Dat grijpt dan ook diep in een mensenleven.

Van alles tot niets. Dat is alles of... niets!

Paulus weet van niets. Toen hij leerde in zichzelf niets te zijn. Een les die hij leerde met vallen en opstaan. Een vallen waarin hem alles ontnomen werd. Lees 2 Korinthe 11 maar eens. Een opstaan waarin hij baadde in overvloed. (vers 12)

Hoe blijf je dan op de been? Door *Christus Die mij kracht geeft.*

Levensgeheim. Geen intimidatie maar intimiteit. Christus als Hét Levensgeheim. De intieme (verborgen) omgang met Hem op de meest zwakke momenten: in het gebed. Op de knieën.

Terwijl Christus alles kon, kon Hij niets meer. Niet door Zijn grootspraak maar om Voorpraak te kunnen zijn. Daarvoor heeft Hij Zichzelf vernederd. Ontdaan van alle aanspraken. Eer, waardigheid en heerlijkheid. Om niets meer over te houden. Uitgeput, verzwakt, tikte aan het kruishout Zijn laatste ademtocht weg. Het stof van de dood als diep(s)te punt. *Gehoorzaam geworden zijnde tot de dood, ja de dood des kruises.* (Fil. 2: 8)

Maar in dat niets meer kunnen gaf Hij álles. Dat is nu het grote wonder! Zijn vernedering werd Paulus verhoging. Zijn nulpunt bracht de apostel niet onder de nullijn. Ook de Zijnen niet. De nullijn van vernedering, honger, gebrek en beproeving. Want juicht de apostel: *ik vermag alle dingen door Christus Die mij kracht geeft!* In geloofsgemeenschap met Hem kan Paulus zeggen: ik kan alles! Hoe zwak hij er soms ook voor stond, Gods kracht werd in zijn zwakheid volbracht. Hoe vaak hij ook onderop lag, Christus kracht hielp en bracht hem er weer bovenop. Eerlijk waar: Hij gaf kracht naar kruis!

Kunt u niets meer? Verzwakt? Uitgeput? Alles breekt bij de handen af?

Zie in geloof op Christus! Krachtbron. Zijn kracht tilt op en tilt uit zwakheden.

Hij geeft de moeden kracht, en Hij vermenigvul-

digt de sterkte hem, die geen krachten heeft. (Jesaja 40: 29) Al sta je er dan nog zo zwak voor, al ben je er nog zo belabberd aan toe, toch is het dan: ik kan alles! Door Christus Die mij kracht geeft. Dat maakt mij als een kind zo blij!

Bijbelstudie O.T.

2 Koningen 2 : 15–25

Ds. J.H. LAMMERS

2 Koningen 2: 15-18

Elisa wordt door de profetenleerlingen van Jericho erkend als opvolger van Elia. Ze belijden dat Gods Geest, die de Heere aan Elia gaf, nu ook op Elisa rust. Zij buigen zich voor hem neer ter aanduiding van zijn waardigheid. Het moet wel bemoedigend voor Elisa zijn geweest, dat ook anderen zijn roeping herkenden en erkenden.

Overigens zijn de profetenleerlingen er niet helemaal gerust op dat Elia inderdaad ten hemel is opgenomen. Weg is hij wel. Maar Elia stond bekend om zijn plotselinge verschijningen en verdwijningen. Zouden ze Elia misschien toch niet ergens dood of levend kunnen vinden? Ze onderwerpen zich niet aan de profetische weigering, maar trekken drie dagen lang met vijftig mannen door een heuvelachtig gebied. Als ze terugkomen zonder resultaat, zegt Elisa: “Had toch naar mij geluisterd. Wanneer je mij als voorganger aanvaardt, moet je dat ook laten blijken in je gedrag”. Toch dankt Elisa hen niet af vanwege hun eigenwijsheid. De onuitgesproken conclusie is: Elia is niet meer op aarde.

2 Koningen 2: 19-22

We bevinden ons in Jericho. Het is de eerste stad die de Israëlieten veroverden na het binnentrekken in Kanaän (Jozua 6). De burgers van Jericho zitten met een probleem en gaan

naar Elisa om hulp. Wat is het probleem? Ze zeggen: “De woning van de stad is mooi, zoals mijn heer ziet, maar het water is kwaad en het land onvruchtbaar”.

Jericho is een stad met een fraaie omgeving, maar met een slechte bron. In het water zitten giftige delen. Het leven van mensen en dieren wordt hierdoor bedreigd. Er is onvruchtbaarheid. Dat woord kan samenhangen met het beroven van kinderen. Hieruit maken we op dat er sprake is van misgeboorte's onder het vee en van kindersterfte onder de mensen.

De diepste oorzaak van de onvruchtbaarheid is dat we te maken hebben met een oordeel van God vanwege de zonde. Jozua heeft met dreiging van de vloek verboden Jericho te herbouwen (Jozua 6: 26). Maar wat is er gebeurd in de tijd van de goddeloze koning Achab? We lezen het in 1 Koningen 16: 34. Onder leiding van een zekere Hiël is de stad herbouwd. Het nageslacht van Hiël is uitgeroeid. Zal dat ook gebeuren met de inwoners van Jericho?

Vandaag hebben wij te maken met een geestelijke milieuverontreiniging. Het bederf is met de handen te tasten. Denkt u maar aan de mensonterende toestanden die zich op seksueel gebied voordoen, de verruwing van onze samenleving, het doden van het prille leven in de schoot van de moeder of het beëindigen van het leven door euthanasie.

De geestelijke verontreiniging is niet iets van onze tijd. Het bestaat vanaf de zondeval. Door

de ongehoorzaamheid van Adam heeft de zonde en daarmee de dood intrede gedaan in de wereld. De zonde van Adam is onze zonde. We horen kort na de zondeval: "En de HEERE zag dat de boosheid van de mens menigvuldig was op de aarde en al het gedichtsel van de gedachten van zijn hart te allen dage alleen boos was" (Genesis 6: 5).

We vernemen dat Elisa onmiddellijk helpt. Hij zegt niet: "Dit ligt buiten mijn werkterrein. Ik houd me alleen bezig met de profetenleerlingen". Hij is gewillig om iedereen te helpen. Belangrijk is dat een dienaar van God gemakkelijk te benaderen is. Het zou jammer zijn als mensen in de gemeente bang zijn om tot een predikant of ouderling te gaan met hun moeite, omdat hij nors of afstandelijk is.

In Elisa zien we vooral het beeld van de Heere Jezus. Elia is dat vooral in zijn strengheid. Elisa is het vooral in zijn vriendelijkheid. We mogen tot de Heere Jezus gaan, zonder bang te zijn. We mogen Hem, Die de allergrootste profeet is, al onze problemen voorleggen.

Elisa zegt: "Brengt mij een nieuwe schaal en legt er zout op". Ze brengen het tot hem. Hij loopt naar de bron van de stad en gooit het zout erin. Gaat hij een toverkunst uithalen? Nee, want hij zegt: "Zo zegt de HEERE, Ik heb dit water gezond gemaakt, het zal geen dood noch onvruchtbaarheid meer veroorzaken" Het water wordt gezond naar het woord dat Elisa spreekt.

Dat de schaal nieuw moet zijn heeft er mee te maken dat iets dat voor of namens de Heere gebruikt wordt, gaaf en nieuw moet zijn (zie ook 1 Samuël 6: 7). Het nieuwe heeft alles te maken met zout.

Wat we van zout weten is dat een verwoeste vijandelijke stad ermee werd bezaaid (Richt. 9: 45). Dit symboliseerde dat die bodem voor altijd woest en onvruchtbaar zou zijn. Hoe kan nu iets dat dood maakt levend maken, iets dat onvruchtbaar maakt, vruchtbaar maken?

Het is duidelijk dat we te maken hebben met een wonder. De Heere heeft wonderlijk gewerkt in en door Zijn Zoon. Zijn Naam is Wonderlijk. We zien Hem hangen op het kruis van Golgotha. Hij stierf als een vervloekte en

Hij werd gelegd in een graf dat nieuw is. Is dat de weg om zondaren te redden? Had het niet anders gekund? Nee, want door te sterven onder de vloek van God, bracht Hij verzoening aan. Door Zijn wonden worden wij genezen, door Zijn vloek worden wij van de vloek en door Zijn dood van de dood verlost.

De Heere Jezus is niet in de dood gebleven, maar Hij is opgestaan. Hij deelt Zijn verdiensten uit door de Heilige Geest. In de weg van geloof en bekering mogen we Zijn gaven ontvangen. En dat gaat er ook op een wonderlijke wijze aan toe. We ontvangen het leven, terwijl we sterven aan onszelf. We worden met Christus gekruisigd en worden met Hem opgewekt tot een nieuw leven. Hij neemt het oude hart weg en Hij geeft ons een nieuw hart. Door de Heere Jezus komt er vruchtbaarheid in ons leven.

We horen: "Zo zegt de HEERE". Zou Hij iets zeggen en het niet doen? Hij is niet een Man dat Hij liegen zou. Van Zijn belofte mogen we veel verwachten. De belofte van de Heere moet nog worden vervuld, maar het staat er alsof het al gebeurd is. Hij spreekt en het is er. Hij gebiedt en het staat er. Hij is een waarmaker van Zijn Woord.

Over het zout is in bijbels licht meer te zeggen. Waarvoor wordt zout gebruikt? Zout dient als conserveringsmiddel. Vooral vroeger, toen er nog geen diepvries was, werd het zout met dat doel gebruikt. Zout beschermt tegen bederf en verrotting. Zout wordt gebruikt om de smaak van het eten te verbeteren. Er was in de tempel altijd veel zout aanwezig. In het spijsoffer (Lev. 2: 11-13) mocht het zout niet ontbreken. Het werd ook bij de dierenoffers gebruikt. Er werd ook gesproken over een zoutverbond, als een verbond dat onverbreekelijk is (Numeri 18: 19 en 2 Kron. 13: 5).

De Heere Jezus zegt in de bergrede tegen Zijn discipelen: "U bent het zout van de aarde" (Matth. 5: 13). Dat betekent dat de wereld smakeloos is en aan het bederf onderhevig. Het enige dat ons echt blij maakt is de genade van de Heere Jezus. Er mag van allen die Jezus kennen een reinigende en een bewarende kracht uitgaan in deze wereld. Er is niets zo erg als een zoutloos christendom. Jezus dreigt: "Als het zout smakeloos wordt, waarmee zal het gezouten worden? Het deugt

nergens meer toe, dan om buiten geworpen en van de mensen vertreden te worden”.

We hoeven het niet van onszelf te verwachten. Er komt geen zout door onze inspanning of vindingrijkheid. In vers 22 lezen we dat het water gezond werd naar het woord van Elisa. Het is het Woord van de Heere door middel van Zijn profeet. Wij zeggen: het is er in en door de Heere Jezus, de meerdere Elisa. De Heere maakt op grond van Zijn dood en opstanding ons leven smaakvol en krachtig (vgl. Markus 9: 50 en Kolossensen 4: 6). Hij zorgt voor een zuivere bron in ons, een bron van water dat springt tot in het eeuwige leven (Joh. 4: 14). Er zullen stromen van levend water uit ons vloeien en zegen en vruchtbaarheid verspreiden tot Zijn eer.

Er staat geschreven: tot op deze dag. Name-lijk de dag dat de schrijver van 2 Koningen het op papier zette. Van het zuivere water van Gods heil zeggen we dat het werkt tot op de dag dat wij het horen. Zijn werk is zelfs vast tot in eeuwigheid.

Helaas komt er in ons leven vaak nog onvruchtbaarheid openbaar, ook na ontvangen genade. We hebben er elke dag mee te worstelen. We hebben een dagelijkse reiniging van onze zonde nodig. Straks zal er geen zonde, geen dood en onvruchtbaarheid meer zijn.

Het Lam zal onze Leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren (Openb. 7: 17).

2 Koningen 2: 23-25

Elisa maakt de reis van Elia in omgekeerde richting: van Jericho naar Bethel. In Bethel is niet alleen een profetenschool, maar ook is de afgodendienst hier springlevend. Spanning tussen de twee ligt voor de hand. We mogen niet vergeten dat Elisa de opvolger is van Elia die 400 profeten heeft laten doden op de Karmel. Elisa komt bij Bethel een groep van 42 jongens (tieners?) tegen die hem uitschelden voor kaalkop. Elisa vervloekt de jongeren. Twee beren verscheuren de jongeren. Is het niet kinderachtig om de jongeren zo zwaar aan te pakken? Leert ons dit dat de God van de bijbel een wrede God is? Zeker niet. In Bethel blijkt dat het rijk van de duisternis zich keert tegen het rijk van het licht. Het gaat niet zozeer om Elisa, maar om de naam van de Heere, Die in Zijn profeet gelasterd wordt. Ook blijkt dat de kinderen aarden naar hun ouders. Ze zijn opgevoed zonder enig respect voor God, voor Zijn Woord en Zijn profeten. Ze nemen de spotternij van de ouderen over. Maar de Heere laat niet met Zich spotten (Psalm 2: 12). Sommige uitleggers wijzen op de mogelijkheid om het getal 42 te zien als getal van doodsoordeel of van totaliteit (2 Kon. 10: 14 en Openb. 11: 2).

Gespreksvragen:

1. De terugkomst van Elia is een thema dat in de bijbel steeds terugkeert (Mal. 4: 5; Mark. 6: 15; 9: 11). Hoe wordt dat veroorzaakt?
2. Wat kan een ambtsdrager leren van de houding van Elisa (vgl. bijv. 2 Tim. 2: 24)?
3. Hoe dient onze houding te zijn tegenover hen die door de Heere gezonden worden (vgl. Lukas 10: 16)?
4. Spreek met elkaar over de geestelijke milieuverontreiniging. Wordt dit in de loop van de tijd meer of minder? Welke houding nemen we in?
5. In de Bijbelstudie wordt een aantal teksten genoemd, waarin het woord zout staat. Zoek ze nog eens op en trek de lijnen door naar uw eigen leven en het leven van de gemeente.
6. Zoek in de bijbel op, welke herinneringen er zijn bij de plaats Bethel (bijv. Genesis 12: 8; 13: 3; 28: 11v; Richteren 12: 18, 26; 1 Samuel 7: 16; 1 Kon. 12: 29; 2 Koningen 23: 15).
7. Er wordt wel eens gezegd: zoals de ouden zongen, piepen de jongen. Wat vindt u van dit spreekwoord in het licht van 2 Koningen 2: 23-25?

Ds. J.C. SCHUURMAN

Verzegeld met de Geest

Schriftgedeelte: Efeze 1 : 11-23

We pakken de draad weer op. Nog steeds zijn we bezig met die lange openingszin van de Efezebrief. Na geschreven te hebben over de verkiezende liefde van de Vader en het heil in Christus, richt de apostel zich nu op het verzegelende werk van de Heilige Geest. Een boeiend thema waarvan de betekenis vaak niet wordt beseft. We besteden in deze bijbelstudie wat extra aandacht aan de verzegeling met de Geest.

Gods eigendom

De verzegeling bepaalt ons bij het feit dat de gemeente Gods eigendom is. Over deze notie begint Paulus in vers 11. De apostel gebruikt een merkwaardig woord. De Efeziërs zijn *in Christus een erfdeel geworden*. Wie een beetje thuis is in de Schrift hoort in dit woord een oudtestamentische klank. Israël wordt meer dan eens Gods erfvolk genoemd (o.a. in Deut. 4 : 20 en in Ps. 33 : 12). Als zodanig behoort het volk de Heere toe. En dat geldt ook van de gemeente van Christus.

Opnieuw wijst Paulus op het geheim van Gods verkiezende liefde. De vorige keer hebben we hier al bij stilgestaan. Het *te voren verordineerd zijn* wil vooral zeggen dat het heil eenzijdig van de eeuwige God uitgaat. Als er geen verkiezing was, was er ook geen gemeente. Vanuit onszelf vragen wij nu eenmaal niet naar de Heere. Dat zit er bij ons vanwege de zonde niet in.

Gelukkig heeft God Zelf het initiatief genomen. En het is niet bij een *voornemen* gebleven. Nee, de Heere werkt Zijn raad ook uit. In het grondwoord voor werken zit ons woord energie. We hebben om zo te zeggen een energieke God. Onvermoeibaar zet Hij Zich in om *alle dingen* te werken. Vanuit vers 10 hebben

we al gezien dat Gods heilsplan niet alleen de zaligheid van Zijn kerk behelst, maar ook de herschepping van de wereld. Vandaar: alle dingen!

Tot Zijn eer

Vers 12 begint met het doelgerichte woordje *opdat*. Nadrukkelijk geeft Paulus aan met welke bedoeling de Heere de gelovigen tot Zijn eigendom maakt. Om Hem te eren. Als we dit vers zorgvuldig lezen, zien we dat de verheerlijking van Zijn Naam meer is dan een kwestie van woorden. Het gaat om ons *zijn*. Met andere woorden: ons hele leven wil dienstig zijn aan de grootmaking van de levende God. Dus niet 's zondags in de kerk lofpsalmen zingen terwijl er in de week in je levenswandel van alles mee door kan.

Het is niet helemaal duidelijk wie Paulus precies op het oog heeft. In het slot van vers 12 spreekt hij van *wij, die eerst in Christus gehoopt hebben*. Betreft het hier, gelet op het woordje *eerst*, christenen met een joodse achtergrond (inclusief de apostel zelf)? In ieder geval is de kern van het levende geloof dat we onze hoop op Christus stellen. En dat is geen vage maar een gegronde hoop. Kruis en opstanding vormen een onwrikbaar fundament. Dat worden we door de verzegeling met de Heilige Geest ook gewaar.

Verzegeld

Behalve in Efeze 1 vermeldt Paulus de verzegeling ook in 2 Korinthe 1 : 22 en in Efeze 4 : 30. In de oudheid had een zegel een belangrijke functie. Waardevolle documenten werden voorzien van een zegel als waar-

merk. Maar een zegel kon ook fungeren als eigendomsmerk. Bijvoorbeeld vee en slaven kregen een zegel opgedrukt. Om deze laatste betekenis gaat het in vers 13. Christenen zijn met een eigendomszegel gemerkt. En dat zegel is niemand minder dan de Heilige Geest in eigen Persoon.

Hij heet de *Geest van de belofte*. Dat wil zeggen dat Zijn komst is beloofd. Zowel door de profeten als door Jezus in Zijn afscheidswoord over de Trooster.

We worden door Paulus bepaald bij een vertroostend aspect van het werk van de Heilige Geest. Want 'de Geest als zegel verzekert de gelovigen dat ze Gods eigendom zijn en deel hebben aan Christus en Zijn verlossing' (L. Floor).

Wanneer?

Wellicht weet u dat er verschillend wordt gedacht over het *moment* van de verzegeling met de Heilige Geest. Moeten we denken aan een bijzondere ervaring, een soort geestelijke doorbraak? Meestal wordt er dan gesproken van de doop met de Heilige Geest, of ook wel van een tweede zegen (second blessing)

in het leven van gevorderde christenen. De eerste zegen is: tot geloof komen, terwijl de verzegeling met de Geest iets voor een latere fase is.

Overigens geeft onze vertaling wel aanleiding tot deze opvatting, omdat we in vers 13 lezen: *nadat gij geloofd hebt, zijt gij verzegeld geworden*. Dat wijst toch op een afzonderlijk stadium van de verzegeling...?!

Toch is dit niet Paulus' bedoeling. Het woordje 'nadat' kunnen we beter vertalen met 'toen'. Dus: *toen* u tot geloof kwam, bent u ook verzegeld met de Heilige Geest. Geloven en verzegeld worden mogen we niet uit elkaar trekken. Verhelderend is de volgende kanttekening op de Statenvertaling: 'Want deze verzegeling des Geestes geschiedt door het geloof en op het geloof'. De verzegeling geldt dus niet voor een beperkte categorie (gerijpte) christenen. Nee, ieder die tot het geloof in Christus komt, wordt met de Geest verzegeld (of hij het zich bewust is of niet).

In Christus verzegeld

Wat merken we van die verzegeling? Uiterst

Overblijfselen van het oude Efeze.

belangrijk is het begin van vers 13. We worden met de Geest verzegeld *in Christus*. Het gaat de Heilige Geest niet om Zichzelf. Hij werkt altijd op de Heere Jezus aan. Weet u wat een van Zijn voornaamste werkzaamheden is? Ons verzekeren dat we het eigendom van Christus zijn. De verzegeling uit zich dáárin dat we ons heil alleen in de Zaligmaker zoeken en vinden. En de Geest weet ons innerlijk zó te overtuigen (zie Rom. 8 : 16), dat we de zekerheid van de enige troost (Heid. Cat. zondag 1) ontvangen.

Dit werken van de Geest staat niet los van het Woord. Paulus schrijft aan de Efeziërs wat Zijn voornaamste gereedschap is: *het Woord van de waarheid, namelijk het Evangelie van uw zaligheid*. Hierdoor is de gemeente tot geloof gebracht. En met het levende geloof is de verzegeling in Christus gegeven. Hoe dichter we bij het Woord leven en hoe meer we op Christus zien, des te sterker zal de zekerheid van de verzegeling door de Geest worden ervaren.

Onderpand

Paulus beëindigt zijn lofzang met de belijdenis dat de Heilige Geest *het onderpand van onze erfenis* is. Een treffend beeld. De apostel denkt aan een eerste aanbetaling. Wij kennen dat ook bij grote aankopen. Zo'n aanbetaling garandeert dat de rest van het bedrag volgt. De Geest is van Gods kant een voorschot op de hele *verlossing* die als een erfenis klaarligt. Juist het woord erfenis maakt duidelijk dat het een kwestie van genade is. Ieder die zich toevertrouwt aan de drie-enige God wacht het eeuwige leven. Om Hem voorgoed én volkomen te verheerlijken.

Danken en bidden

In vers 15 begint een nieuw gedeelte. Het draagt de vorm van een gebed. We merken een grote betrokkenheid van de apostel op de gemeente te Efeze. Allereerst kan Paulus de Heere van harte *danken* omdat hij positieve geluiden heeft gehoord. Onder de Efeziërs le-

ven *geloof en liefde*. Tot al de heiligen, staat er. De liefde is dus breder dan de eigen vertrouwde kring. Treffend dat Paulus dankt. Voortdurend zelfs. In het vervolg zal nog blijken dat er ook zorgen zijn in Efeze. Maar de apostel staart zich niet blind op het negatieve. Daar kunnen wij denk ik van leren.

Daarnaast denkt Paulus in zijn gebeden aan de lezers van deze brief. Hij richt zich *tot de God van onze Heere Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid*. Deze plechtige omschrijving laat iets oplichten van Gods goed- en grootheid. Wát vraagt de apostel? Of God *de Geest van de wijsheid en van de openbaring in Zijn kennis* wil geven. Het gaat opnieuw om de Heilige Geest Die het inzicht in de dingen van God verdiept. Met als gevolg dat we de Heere beter leren kennen. Hij *is* te kennen! Dankzij Zijn openbaring. Het komt er – kort gezegd – op neer dat Paulus bidt om geestelijke groei. Een belangrijk notie. Want ook in het geloofsleven is stilstand achteruitgang. We komen hier in het vervolg van de bijbelstudies nog enkele keren op terug.

Verlichte ogen van het verstand

Een merkwaardige uitdrukking in vers 18. Heeft ons verstand (eigenlijk staat er: ons hart) dan ogen? In zekere zin wel. Helaas zijn we door de zonde geestelijk blind geworden. Daarom hebben we *verlichte ogen* nodig. Weer raken we aan het werk van de Heilige Geest. Wie heeft geen oog voor het heil van God? De Geest gééft ogen om te zien én te *weten*. Paulus noemt (biddend) verschillende dingen waarin de kennis van God bestaat.

* *De hoop van Zijn roeping*. God roept uit de duisternis tot Zijn licht, waardoor ons leven op een ander spoor wordt gezet. Dat betekent hoopvol je weg gaan. Richting eeuwige heerlijkheid in plaats van richting eeuwig verderf.

* *De rijkdom van Zijn erfenis*. Wie de Heere leert kennen, krijgt ook zicht op de erfenis (die in vers 14 al werd genoemd). Ons voorstellingsvermogen is te gering om te bevatten wat God *in de heiligen* (= onder de gelovi-

gen) bereidt. In ieder geval ontdekken we de rijkdom ervan. En dat geeft de hemelburger die een christen is, moed. Ook en juist in de strijd.

* *De uitnemende grootheid van Zijn kracht.* God beschikt over een geweldige kracht die wordt aangewend om de gelovigen te sterken. Hoe zouden we anders ooit staande blijven en volharden? Vers 19 is vol van 'krachttermen' (C. den Boer). Ondertussen laat Paulus iets proeven van de enorme sterkte waarmee de levende God werkt. Het is een alles te boven gaande kracht! Maar daar is God God voor.

Opstandings- en hemelvaartskracht

Het slot van Efeze 1 loopt uit op de plaats die de verhoogde Christus heeft. In Hem heeft God 'een publieke demonstratie van Zijn macht gegeven' (L. Floor). De verzen 20 – 23 hebben iets van een hymne. Gods macht is gebleken *in Jezus' opwekking uit de doden*. Daarnaast ook in het (heils)feit van de hemelvaart. De Vader heeft Christus *aan Zijn rechterhand in de hemel* een ereplaats gegeven. Vandaar regeert Hij.

Bijzonder hoog geeft Paulus in vers 21 van Hem op. Onze Heere is gezeten *boven alle machten en namen*. De verschillende om-

schrijvingen staan niet alleen voor de machten van duisternis. Er is immers ook sprake van de werkelijkheid in *de toekomstige wereld*. Christus voert ook heerschappij over hemelse machten als de engelen, die in dienst van God staan. In ieder geval zijn *alle dingen aan Zijn voeten onderworpen* (vgl. Ps. 8 : 7 en 1 Kor. 15 : 27).

Wat bieden deze laatste woorden een troost in de wereld anno 2008. We zien veel boze, angstaanjagende machten te keer gaan. Toch staat Christus er boven!

Aan de gemeente gegeven

Ten slotte belijdt Paulus de bijzondere positie van de verhoogde Heere Jezus ten opzichte van Zijn gemeente. Hij is het *Hoofd*, terwijl de gemeente *Zijn lichaam* wordt genoemd. Deze typering duiden op een hechte verbondenheid. Als het Hoofd is Christus de levensbron van Zijn kerk. Hij is het ook Die haar beschermt tegen het woeden van de boze. Bovendien *vervult* de Heere Jezus Zijn gemeente met Zijn tegenwoordigheid. Hij is *alles in allen*.

Zo bidt Paulus vurig of de Efeziërs de drie-enige God in al Zijn kracht mogen kennen. Hoe langer hoe meer. De tweede helft van Efeze 1 heeft ons veel te zeggen met het oog op onze eigen voorbede.

Gespreksvragen:

1. Zekerheid van het geloof is vaak een moeilijk punt. Hoe ligt dat bij uzelf? Is er mogelijk te weinig zicht op het verzegelende werk van de Heilige Geest?
2. Omdat de verzegeling mét het geloof is gegeven, is het geen afzonderlijk gebeuren. Maar is er wel zoiets als doorbrekend werk van de Heilige Geest? En hoe uit zich dat dan precies?
3. Dankt u wel eens voor zegeningen in uw gemeente? Waarvoor zou u kunnen danken? En wat zouden belangrijke gebedspunten zijn?
4. Wat gebeurt er als we verlichte ogen van ons verstand (hart) ontvangen? Wellicht kunt u daar iets persoonlijks over zeggen. Een ander kan ermee geholpen zijn.
5. Welke troost en bemoediging put u uit de beschrijving van Christus' grootheid? Denk zowel aan het wereldgebeuren als aan het leven van de gemeente en ook aan uw eigen bestaan.

Van de voorzitter...

Ds. W. WESTLAND

Bondsdag

We leven langzamerhand naar onze Bondsdag toe. Op D.V. 25 oktober in Putten! Op deze dag zal ruime aandacht gegeven worden aan het feit dat onze Mannenbond 75 jaar bestaat.

In de morgenvergadering wordt het referaat gehouden door prof. dr. G. v.d. Brink. Hij wil met ons nagaan wat de Gereformeerde Theologie betekende in de jaren rond de oprichting van onze bond, en wat het nu, in 2008, voor ons betekent. Wat is ons antwoord op allerlei stromingen, die nu op ons afkomen. De middagvergadering krijgt een feestelijk tintje, doordat het grote mannenkoor „Jeduthun” uit Amersfoort voor ons zal zingen. En zoals het vroeger elk jaar gebeurde, zullen nu enkele sprekers namens andere Bonden het woord voeren. Ook krijgt u een kort historisch overzicht van 75 jaar Mannenbond, al met al reden genoeg om nu al plannen te maken om op D.V. 25 oktober naar Putten te komen.

Nieuwe scribent

We mogen in dit nummer ds. P.J. Teeuw uit Papendrecht welkom heten als nieuwe scribent in onze Hervormde Vaan. Hij neemt de pen van dr. J. Broekhuis over, en zal ons in de komende tijd betrekken bij opmerkelijke dingen, die hem bijzonder opgevallen zijn. Met welke titel hij deze rubriek aankondigt, ziet u in dit nummer. We zijn dankbaar voor zijn medewerking, en wensen hem wijsheid en zegen van God!

Tenslotte

Een hartelijke groet, mede namens de andere bestuursleden.

In the picture

Ds. P.J. TEEUW

Een nieuwe rubriek? Nee, wel een nieuwe naam. Dr. J. Broekhuis schreef onder het kopje 'Opmerkelijk'. Hij ging in op wat hem was opgevallen bij het lezen van kranten, tijdschriften en allerlei andere blaadjes.

Nu het hoofdbestuur van de mannenbond mij gevraagd heeft deze rubriek van dr. Broekhuis over te nemen, dacht ik zo: dan

ook maar een nieuw 'kopje' erboven. Verandering van spijs doet immers eten.

Maar waarom heb ik erin toegestemd, zo vraag ik me af, om deze rubriek over te nemen? Ik weet het niet. Wel draag ik het werk van onze mannenbond een warm hart toe. Misschien daarom. Wellicht kan ik daarom beter de vraag stellen, waarom ik het werk op de mannenverenigingen

een warm hart toe draag? De mannenverenigingen doen een heel belangrijk werk, waar wij als predikanten nauwelijks meer aan toekomen. Het mag tot eer van de mannenverenigingen gezegd worden, maar tot schaamte van ons als predikanten.

Wat ik hiermee bedoel? Als predikanten spreken we graag over sola scriptura. We voegen er graag aan toe: tota scriptura (de gehele Schrift). Ja, ja. Maar komen we als predikanten hier wel aan toe? Ik hoor het gemeenteleden wel eens zeggen als er gastpredikanten geweest zijn: 'Het was een mooie preek, maar weer bekende stof'. De preken gaan veelal over bekende teksten en hoofdstukken uit de Bijbel. De tekstkeuze is niet zo breed. Gelukkig klaagt de gemeente er niet over. Daarvoor mogen we als predikanten de gemeenten dankbaar zijn. Maar individuele gemeenteleden valt dit toch wel op.

Maar daar is nog iets. Predikanten komen tegenwoordig, zelfs al zouden ze het willen, nauwelijks meer aan vervolgstof toe. Een groot kwaad is onder ons ingeburgerd: het kwaad van de speciale zondagen en speciale kerkdiensten. Straks begint het weer. Of het is al begonnen. De VBW moet toch met een aparte kerkdienst worden afgesloten. Dan kan er natuurlijk geen onbekende stof behandeld worden. Niet te moeilijk. Dan volgt er een doopzondag. Ook dan moet de stof niet

te moeilijk zijn. Vervolgens nadert de avondmaalszondag met een voorbereidingsdienst. Daarna heb je als predikant wel eens een vrije zondag. Komt daarna de vervolgstof aan de beurt? O nee, want het winterwerk moet geopend worden. Een preekschets wordt aange-reikt. En je denkt: wat moet ik hier nu mee? En moet er niet eens gauw weer een themadienst gehouden worden, zo vraagt een kerkenraadslid. Maar waarover? Over seksualiteit misschien, dominee? (Tegenwoordig ook zo origineel).

We zouden bijna de Israëlzondag vergeten en misschien dat een gemeentelid ook nog wijst op de vredeszondag. En dan nadert advent en Kerst. Ga zo maar door! Dan hebben we het nog niet eens over de catechismusprediking. In vier jaar komt menig predikant de catechismus nog niet door, als hij er al aan begonnen is. En wanneer hij er thematisch over preekt, laat hij de lastige zondagen maar liggen.

Gelukkig dat er nog mannenverenigingen zijn, waar trouw een bijbelboek of andere vervolgstof behandeld wordt. Laten daarom alle mannen, bij wie het om het 'tota scriptura' gaat maar trouw de vergaderingen van de mannenverenigingen bezoeken. Wat de kerk nalaat, vangt de mannenvereniging op. De mannenverenigingen mogen daarom best meer 'in the picture'.

Veel zegen, mannenbroeders, bij het bezig zijn in de Schriften!

De zending hoort er bij!

DS. A.D. GOIJERT

Wanneer onze hoofdbestuursleden hun ronde doen langs de verschillende verenigingen, is er ook deze gebruikelijke vraag: Wat men zoal behandelt op de verenigingsavonden. Is er ook wel eens aandacht voor de zending? Dat is bijna nooit het geval.

Jammer genoeg. De zending hoort er bij. Een kerk zonder zending is als een speer zonder punt. Dat wordt nog eens duidelijk bij het lezen van het boek van ds. J. Kommers en zijn vrouw A. Kommers-Visser getiteld: "Zending zonder franje". Het

verscheen in de Artiosreeks bij uitgeverij Groen, in samenwerking met de Gereformeerde Bond in de PKN.

Misschien kan een lid van iedere mannenvereniging dit boek van 158 blz. eens lezen en inleiden. Het is de moeite waard.

In "Zending zonder franje" vertelt het echtpaar Kommers, nu werkzaam in Lelystad, ook een soort zendingspost, over de roeping, vreugde en aanvechting die je ervaart als je gehoorzaam wilt zijn aan God.

Dat onze oud-voorzitter ds. H. Visser en zijn vrouw liefde voor de zending in hun gezin hebben bijgebracht is wel gebleken. Een voorbeeld voor ons allen.

Schrijvers hebben hun boek opgedragen aan allen die zich voorbereiden en zij die gegaan zijn op de hoge weg van de gehoorzaamheid. Dit laatste woord kom je keer op keer tegen.

"Wanneer wij spreken over roeping, dan benadrukken wij allereerst de gehoorzaamheid. Het is zo moeilijk om te geloven, omdat het zo moeilijk is om te gehoorzamen. Gehoorzaamheid is een uitdrukking van onze liefde voor God. Velen roepen wel op tot geloof, maar weinigen benadrukken daarbij de gehoorzaamheid aan Zijn Woord en aan Zijn

wil. Zijn wij bereid onszelf alles af te laten nemen wat wij hebben?"

"Het is goed voortdurend open te staan voor Gods doel met ons leven, voor Zijn steun in ons leven. De grootste hindernis om Gods wil te weten is onze eigen ongebroken wil. Is er geen duidelijkheid over Gods weg met ons, wacht dan op God. Dat is het beste recept. Niets en niemand staat God in de weg om wie dan ook te gebruiken. God roept mensen in Zijn dienst. Hij gebruikt mensen om het Evangelie bij andere mensen te brengen. Wanneer wij de Bijbel naspreken dan is elke christen een zending. Ook dichtbij, naast je eigen deur, ligt het zendingsveld, daar waar mensen leven zonder Christus. De akker is heel de wereld."

Veel aandacht is er in het boek voor het gebed. Gebed en Zending zijn nauw met elkaar verbonden (blz. 97). Ook voor het gebed, de voorbede voor de zending, zie Matth. 9 : 38. Zou dit echt waar zijn: "Het gebeurt binnen de kerken dat er leden zijn die nooit bidden voor de zending of geen enkele aandacht ervoor hebben" (blz. 41). Hopelijk niet, maar waarschijnlijk wel.

Zie het kleine aantal bezoekers in menige

Studieverlof in Rwanda

gemeente tijdens zendingsavonden, het dalend aantal bezoekers aan de zendingsdag en kerkdiensten waar het woord "zending" niet wordt gehoord, zelfs niet in de voorbede. De schrijver doet een aanbeveling: "Laten predikanten hun studieverlof gebruiken om kennis te maken met het zendingswerk" (blz. 45). Zelf heb ik dat onlangs gedaan en ben in Rwanda geweest. Onvergetelijk. Dat komt het zendingsbewustzijn van de gemeente ten goede! Via de voorgangers. Een gezonde gemeente is een gezonde gemeente. "Waar de Geest van God werkt, worden de mensen zendingsbewust" (blz. 54). Een gemeente(lid) die leeft, bidt en geeft en leeft mee.

"Liefde tot God en Zijn dienst komt ook in de ondersteuning van de zending naar voren" (blz. 59) maar: "Het geld dient in het

hele zendingsgebeuren niet het belangrijkste te zijn" (blz. 58).

"Toen James Hudson Taylor in 1865 de China Inland Mission stichtte, gebeurde dit met 10 Engelse ponden in de bank en al de beloften van God" (blz. 63).

In ons boek gaat het vanzelfsprekend over Afrika, het echtpaar Kommers werkte van 1980-1987 in Kenia en van 2000-2006 in Mozambique.

Veel dingen zijn echter ook van toepassing op andere delen van de wereld. Zelfs op ons eigen land. Voor de volledigheid vermelden we nog dat Hans Kommers in 2005 tot doctor in de theologie is gepromoveerd in Potchefstroom (Zuid-Afrika) met een studie over de opwekkingsbeweging in het Duitse Wuppertal van de 19^e eeuw. De titel is: "Ontwaakt, gij die slaapt!"

Gespreksvragen:

1. „Onze ervaring van de afgelopen jaren is, dat de zending een kleine plaats heeft in het spreken van de kerken in Nederland" (blz. 11). Hoe zou dat komen? Hoe is dat bij ons?
2. Drukt het zwaar op ons hart dat elke dag duizenden sterven zonder ooit van Christus gehoord te hebben? (blz. 24) Ook in zendingsland Nederland! (blz. 42) Nog 2 miljard mensen hebben nooit van Jezus gehoord.
3. Wat is het doel van God met Zijn kerk? (blz. 30)
4. Wie anderen wil winnen voor het Evangelie, dient zelf door Christus overwonnen te zijn. Maar wanneer je dat zelf nog niet weet, doe je dan voorlopig maar niets? (blz. 31)
5. Kan zendingswerk ook mislukken en wat kunnen de oorzaken daarvan zijn? (Zie blz. 76) Geldt dit ook voor het kerkenwerk onder ons? Zendingswerk en kerkenwerk een succesverhaal? (blz. 77) Roept God ons tot succesvolle dienst? (blz. 92)

Organisatienieuws

Wijzigingen adresboekje 2008

De volgende wijzigingen hebben plaatsgevonden:

- 1) Het adres van de voorzitter ds. A. Beens van de MV "Schrift en Belijdenis" te Barneveld (blz. 16) moet zijn: Johan Walburglaan 28, 3771 KJ en bij de secretaris kunt u achter

het adres Johan de Wittlaan 92 de postcode invullen: 3771 HR.

- 2) De MV "Guido de Bres" te Harderwijk (blz. 17) heeft een andere voorzitter gekregen: dhr H. Kattenberg, Wieringemeen 32, 3844 NA.

Met vriendelijke dank voor uw medewerking,

Ds. J. van Dijk, secr.
e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl

Regionale themamorgen regio midden - Nederland

D.V. zaterdag 11 oktober a.s. is er weer een regionale themamorgen te Baarn. Deze wordt gehouden in de Hervormde Calvijnkerk, Tromplaan 7.

Het thema is: „Geloven met een goed gevoel?!“

Ds. H. Russcher te Barneveld zal spreken over het deelthema: „Het geloof is meer dan gevoel“.

Ds. H. Polinder te Urk zal spreken over het deelthema: „De invloed van het geloof op het gevoel“.

De leiding heeft ds. W.C. Meeuwse te Bilthoven.

Deze themamorgen is van 9.30-13.00 uur.

Boekbespreking

Drs. P.J. Vergunst (red.): **Vervolgd om Jezus' wil**. Uitgeverij Groen, Heerenveen. Gebonden, 205 pag.

Een nieuw deeltje in de Artios-reeks. Op indringende wijze bepaalt het ons bij het lijden om de Naam van de Heere Jezus. Het boekje valt uiteen in twee delen. Het eerste deel heeft als titel: Volg Mij en het tweede: Vervolgd in de praktijk. Ds. J. het Lam brengt het thema in het eerste deel dichtbij door in te gaan op kruisdragen en vervolging. Vooral hoofdstuk 3 (Is er iets mis met ons geloof?) stelt scherpe vragen. Een paar citaten: 'Schokkend is dat ook echte gelovigen zich de vraag moeten stellen: waarom worden wij niet vervolgd? Wat mankeert er aan ons geloof? Waarom acht de Heere ons de vervolging niet waardig?'

Het tweede deel noemt tien landen waar vervolging dagelijks praktijk is. Elk van die hoofdstukken wordt afgesloten met gebedspunten. Het bevat indrukwekkende geloofsgetuigenissen. Een ontdekkend maar ook bemoedigend gedeelte. Duidelijk wordt: ondanks vervolging en verdrukking is het werk van de Geest van Pinksteren niet te keren!

E. de Mots, Goedereede.

Na afloop is er gelegenheid tot het nuttigen van een broodje. De toegang is gratis, wel wordt een collecte gehouden voor de onkosten. **Bezoek deze morgen, van harte aanbevelen.**

Website

Tijdens de huishoudelijke vergadering van april jl. is de website van onze Mannenbond geïntroduceerd. Een van de mogelijkheden die er op de website zijn is de agenda.

Verschillende mensen hebben gevraagd of er ook een mogelijkheid is de "bijzondere" vergaderingen, zoals streekbijeenkomsten te vermelden. Dat is mogelijk! Echter dan moeten wij wel van u de gegevens ontvangen om van uw vergadering melding te kunnen maken. Helaas wordt daar op dit moment nog zeer weinig gebruik van gemaakt. Mogen wij u vragen gegevens van bijeenkomsten die u graag in de agenda wilt laten opnemen aan ons te mailen op bonds bureau@filternet.nl. Op deze wijze houden wij de agenda actueel en heeft ze ook een meerwaarde voor u als vereniging en/of streek.

Overlijdensbericht

*Zalig hij die in dit leven
Jacobs God ter hulpe heeft
Psalm 146 : 3 (berijmd)*

Met droefheid geven wij u kennis dat de Heere uit dit leven heeft weggenomen ons trouw lid

PIETER BOS

op de leeftijd van 75 jaar.

De Heere vertrooste de achterblijvende familie.

Bestuur en leden van de M.V.
„Onderzoekt de Schriften“
te Ederveen

Ederveen, juli 2008.

BOND VAN NED. HERV. MANNENVERENIGINGEN OP G.G.

UITNODIGING

voor de

JUBILEUM - BONDSDAG 2008

1933 - 2008

D.V. OP ZATERDAG 25 OKTOBER a.s.

in de OUDE KERK TE PUTTEN.

Aanvang: 10.00 uur.

Thema: „AFKOMST / TOEKOMST”

A G E N D A:

1. Opening door de 1e voorzitter ds. W. Westland.
2. Referaat door prof. dr. G. van den Brink te Woerden:
„AFKOMST / TOEKOMST”.
3. Betuiging van aanhankelijkheid aan Hare Majesteit de Koningin.
4. Bespreking van de ingekomen vragen.
5. Sluiting morgenvergadering door ds. J. van Dijk.
6. Pauze van 12.00-13.30 uur.
7. Opening middagvergadering door de 2e voorzitter ds. J.P. Nap.
8. Felicitaties.
9. Christelijk Mannenkoor „Jeduthun” uit Amersfoort.
10. Historie Hervormde Mannenbond.
11. Sluiting door ds. J.H. Lammers.

N.B. De vragen kunnen alleen schriftelijk worden ingeleverd. Om praktische redenen is het onmogelijk de vragen mondeling te stellen.

Iedereen is hartelijk welkom, ook dames!

M.P. (2^e secr.)